

Lapsi- ja
perhepalveluiden
muutosohjelma

1.

LAPE-muutosohjelmassa kehitetyn hyödyntäminen

LAPE-muutosohjelmassa kehitetyn hyödyntäminen

- Kansallinen ja alueellinen kehittämistyö
- Esim. pääkaupunkiseudun (FI & SVE) ja Uudenmaan LAPE
- Pohjanmaan LAPE käsikirja (FI & SVE)
- Hyviä kansallisia julkaisuja

2 esimerkkiä kehittämistyöstä

1. Luokan hyvinvointisuunnitelma (Sari Välimaa)

LUOKAN HYVINVOINTISUUNNITELMAPROSESSI OPPIMISEN JA KASVUN MAHDOLLISTAJANA

YHTEISESSÄ PROSESSISSA
LAADITAAN TIEToon PERUSTUVA YHTEINEN SUUNNITELMA

kun tilanne

- HUOLETON
- HUOLET ON (ns. ennakoiva turvasuunnitelma)

Välimaa, Sari: Kodin ja koulun yhteistyö vanhemmuuden tukena. Teoksessa: Vanhemmuuden ja parisuhteen tuen vahvistaminen. Teoriasta käytäntöön. THL. 2019.

TIETO LAPSEN KOKEMUKSISTA

- ▶ ALKUTILANNEKARTOITUKSEN TULOSTEN TARKASTELUA YHDESSÄ - dialogisuus
- ▶ MITÄ LÄHDETÄÄN EDISTÄMÄÄN, VAHVISTAMAAN JA LISÄÄMÄÄN? (lapsen kokemus, vanhempien ja ammattilaisten tuottama tieto yhdistetään) - suunnitelmallisuus
- ▶ MITEN TAVOITTEITA TUETAAN KOULUSSA?
- ▶ ENTÄ KOTONA?
- ▶ TUKI RYHMÄLLE JA/TAI OPPILAALLE?
- ▶ FAMILY SCHOOL –PERHELUOKKAMALLI -vertaistuki
- ▶ ARVIOINTIA PROSESSIN VARRELLA

2 esimerkkiä kehittämistyöstä

2. 7.-luokkalaisten ja toisen asteen 1. vuoden opiskelijoiden hyvinvointikeskustelu

Mihin tarpeeseen kehittämistyö vastaa?

Opiskelijoille on epäselvää, mitä apua opiskeluhuollosta voi saada ja miten. Opiskelijat itse toivovat tutustumista erityisesti kuraattorin ja psykologin kanssa.

Kynnystä opiskeluhuollon palveluihin hakeutumiseen madalletaan.

Tapaamiset tuovat opiskeluhuollon toimijoille tietoa opiskelijoiden ajatuksista yläkoulun ja toisen asteen alkaessa ja heille ajankohtaisista aiheista. Tätä voidaan hyödyntää yhteisöllisen työn suunnittelussa.

Miten kehitettiin?

Hyvinvointikeskustelumalleja kartoitettu LAPE-opiskeluhuollon yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittämissuunnitelmassa. Tuotettu malli perusopetukseen ja toiselle asteelle.

Opiskeluhuollon toimijat (ainakin kuraattori ja psykologi) tapaavat kaikki oppilaitoksen 7.-luokkalaisten ja toisen asteen 1. vuoden opiskelijat.

Tapaamiset toteutetaan joko pienryhmässä tai luokassa ja niitä on mahdollista toteuttaa joko lyhyen tai pidemmän kaavan mukaisesti.

Näihin voit itse vaikuttaa

MIELENTERVEYDEN KÄSI

IHMISSUUTEET JA TUNTEET

- Kettä tapoist tänään?
- Mitä teit perheen kanssa?
- Millainen mieliala oli päivän aikana?
- Kerrotko jollekin tunteistasi?
- Jaksotko kuunnella ystävä?
- Mistä olti iloinen tai surullinen?

LIIKUNTA JA YHDESSÄ LIIKKUMINEN

- Miten liikut päivän aikana?
- Liikutko jonkun kanssa?
- Millainen liikunta on parasta?
- Millainen olo liikunta saa sinussa aikaan?

RAVINTO JA RUOKAILU

- Mitä söit päivän aikana?
- Muistitko syödä välipaloja?
- Kenen kanssa söit?
- Söitkö rauhassa vai oliko kiire?

UNI JA LEPO

- Mihin aikaan menit nukkumaan?
- Nukuitko tarpeeksi?
- Nukuitko hyvin?
- Heräitkö parhain?
- Oliko päivittäisiä mukavia oleskeluhetkiä?
- Ehditkö rentoutua ja levätä?

HARRASTUKSET JA LUOVUUS

- Mitä hauskaa teit?
- Teitkö jotain uuvaa?
- Millaisesta tekemisestä saat maistua tunteen?
- Mikä on sinusta kaunistaa?
- Paljonko olti tietokoneella tai kaksitoit televisiota?
- Kenen kanssa harrastit?

ARVOT JA PÄIVITTÄISET VALINNAT

- Millaisia hyviä mieltä tuovia valintoja teit päivän aikana?
- Mitä arvostat ja pidät tärkeänä elämässäsi?

PÄIVÄN RYTMİ

MIELI

© Mielenterveyskeskus -laitokset, Suomen Mielenterveyskeskusten liitto. Kuvitus: S. J. Söderström. Kuvitus: S. J. Söderström.

Lähde: [pääkaupunkiseudun LAPE](#)

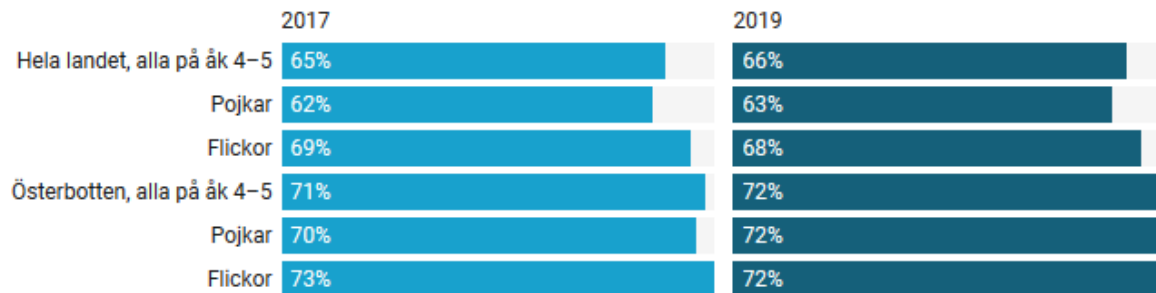
2.

Lasten- ja nuorten alueellinen hyvinvointisuunnitelmatyö

Mobbning i årskurserna 4–5

Så många elever i årskurserna 4–5 svarade att de inte har mobbats i skolan under läsåret.

Undersökningen gjordes av Institutet för hälsa och välfärd, THL.

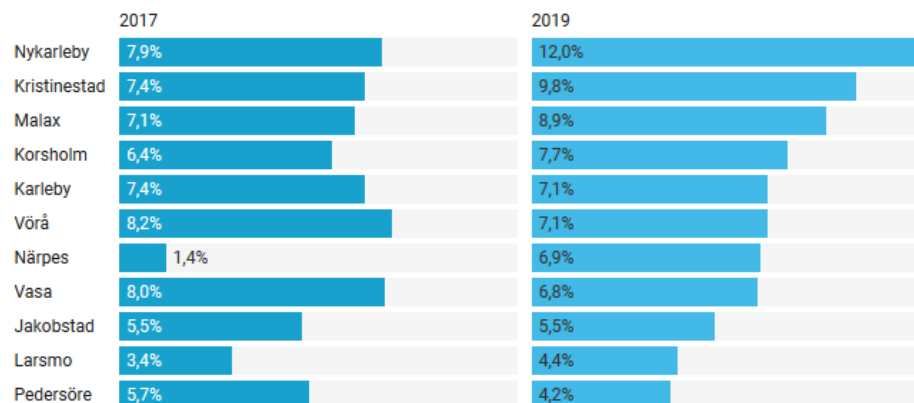
Grafik: Kati Hiekkanen • Källa: THL • Skapad med Datawrapper

Källa: THL: Enkät hälsa i skolan,
VBL 17.9.19

Mobbning i Österbotten

Så många elever i årskurserna 4–5 svarade att de blivit mobbade en eller flera gånger per vecka.

Undersökningen gjordes av Institutet för hälsa och välfärd, THL.

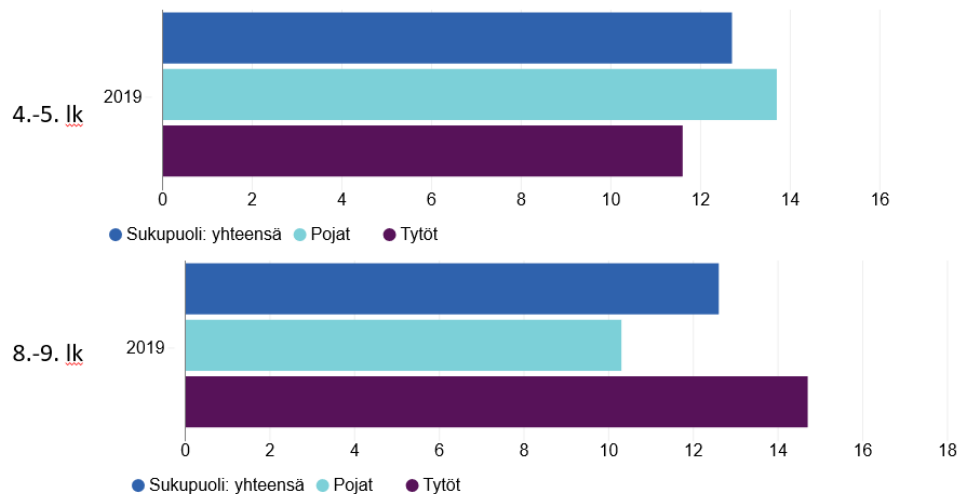

Uppgifter för Korsnäs och Kaskö saknas på grund av att antalet elever som svarat är för litet.

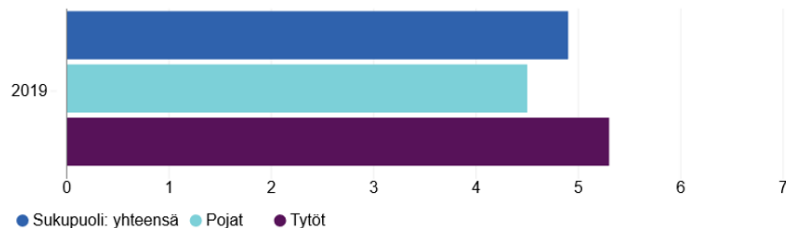
Grafik: Kati Hiekkanen • Källa: THL • Skapad med Datawrapper

Väld & sexuellat rakasserier

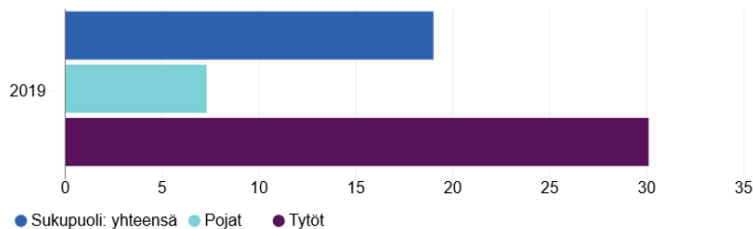
Österbotten

Kokenut seksuaalista kommentointia, ehdottelua, viestittelyä tai kuvamateriaalin näyttämistä vuoden aikana 4.-5. lk

Kokenut häiritsevää seksuaalista ehdottelua tai ahdistelua vuoden aikana, %
8.-9. lk

Källa: THL: Enkät hälsa i skolan

#tulevaisuudentahdissa

Centralla element vid uppgörandet av välfärdsplanen

Keskeiset elementit hyvinvointisuunnitelman laatimisessa

Centrala element vid uppgörandet av välfärdsplanen – Keskeiset elementit hyvinvointisuunnitelman laatimisessa

1. **Ledning / Johto:** Ledningen ansvarar för en tydlig koordinerad av förverkligande och uppföljning av välfärdsplanen. Johto vastaa selkeästä hyvinvointisuunnitelman toteutuksen koordinoinnista ja seurannasta.

2. **Delaktighet / Osallisuus:** I välfärdsplanen eftersträvas ett brett engagemang från arbetstagare, 3. sektorn, församlingar och intressegrupper. Hyvinvointisuunnitelmassa pyritään laajaan sitouttamiseen työntekijöiden, 3. sektorin, seurakuntien ja muiden sidosryhmien osalta.

3. **Konkreta mål / Konkreettiset tavoitteet:** Strategiska mål med mätbara delmål och fokusområden. Strategiset tavoitteet mitattavine osatavoitteineen ja kohdealueineen.

4. **Kommunikation / Viestintä:** Lätt förståeligt information om planen sprids via olika kommunikationskanaler över riktat till barn, unga och familjer. Helposti ymmärrettävää tietoa suunnitelmasta levitetään eri viestintäkanavia pitkin, myös lapsille, nuorille ja perheille suunnatusti.

5. **Förverkligande / Toteutus:** Åtgärder i planen beaktas i budgeten i form av resurser för att kunna förverkliga delmålen. Suunnitelman toimenpiteet huomioidaan budjetissa resurssien muodossa osatavoitteiden saavuttamiseksi.

6. **Uppföljning och utvärdering / Seuranta ja arviointi:** Fokusområdena följs upp regelbundet under ledning av en uttalad ansvarsperson samt i nämnderna. Kohdealueita seurataan säännöllisesti nimetyyn vastuuhenkilön sekä lautakuntien toimesta.

#tulevaisuudentahdissa

Ett barnvänligt Österbotten genom nytt ledarskap!

8:30 **Kaffeservering**

9:00 **Öppningsord**

Matias Mäkynen, ordförande för Österbottens landskapsförbund

9:15 **Introduktion till dagens tema: Systemisk ledning av tjänster för barn och familjer**

FöD Mirja Antila, LAPE-akademins nationella facilitator

9:45 **Barnbudgetering som ett gemensamt instrument för kunskapsledning**

Senior Manager Virve Jokiranta Nordic Healthcare Group (NHG)

Kommentaranföranden: *bildningsdirektör Åsa Snickars, Närpes & socialdirektör Alice Backström, Korsholm*

10:45 **Gemensam diskussion kring tankar som väckts under förmiddagen**

LAPE-projektkoordinator / UKM Jaana Koski

11:10 **Lunch**

12:15 **Synpunkter inom kommunernas LAPE-grupper om den gemensamma välfärdsplanen för barn och unga**

LAPE-sakkunnig Ann Backman & LAPE-förändringsagent Riku Niemistö

Grupparbete: Vilka är de gemensamma målsättningarna och åtgärderna i välfärdsplanen för barn och unga?

Kaffeservering under arbetet

13:45 **Organisering och ledning av arbetet med en barnvänlig kommun**

Kommunsekreterare & koordinator för en barnvänlig kommun Ulla Gahmberg, Kyrkslätt

Kommentaranföranden: *kommundirektör Jenny Malmsten & bildningsdirektör Agneta Martin, Malax*

14:30 **Utvecklingen av barn- och familjetjänster på nationell nivå under regeringsperioden 2019-2023**

LAPE-projektchef Katja Bergbacka, UKM

14:45 **Slutord**

Bildningsdirektör Christina Knookala, Vasa stad & LAPE-kommunagent Sari Vällmaa, Västkusten

Lapsi- ja
perhepalveluiden
muutosohjelma

3.

Perhekeskus ja systeminen lastensuojelu

SISÄLTÖ JA TOIMINTAMUODOT

- EDELLISTEN LISÄKSI
- Kuntoutus, hoito ja suojeleminen, perheen jälleenyhdistämisen edistäminen
- systeminen perhetyö
- kuntouttavat ja arvioivat menetelmät

- EDELLISTEN LISÄKSI
- Perhetyö osana tiimityön tavoitteenasettelua
- monitoimijainen perhetyö, kriisityö, intensiivijaksot
- Kuntouttava ja korjaava työ

- Perhetyöntekijä omatyöntekijänä
- Perheen arkeen osallistuva työ, ohjaus
- perheen vuorovaikutussuhteisiin vaikuttava työ
- ryhmät, tarvittaessa monitoimijainen työ, perheen voimavarojen vahvistaminen,

PERHETYÖN PORRASTEISUUS

KOTI-
PALVELU

Suojelun
tarve

TEHOSTETTU
PERHETYÖ

Erityistä tukea
tarvitseva
lapsi

ERITYISEN TUEN
PERHETYÖ

Tilapäisen ja/tai
pidempiaikaisen
tuen tarve

VARHAISEN TUEN
PERHETYÖ

ARVIOINTI JA PALVELUUN OHJAUS

Perhetyön tavoitteenasettelu osana lastensuojelun systemisen tiimimallin työtä
Palveluun ohjaus sosiaalityöntekijän kautta

Palvelutarpeen arviointi 36§ aina.
Vastuutyöntekijä on sosiaalityöntekijä
Jatkuu varhaisen tuen perhetyöstä tai sosiaalityöntekijän tilauksesta

Nopea työskentelyn aloitus
Kevyt palvelutarpeen arviointi
Palvelupyynnöksi suoraan perhetyöntekijälle

Systemisessä toimintatavassa siirretään katse yhdessä palveluista ihmissuhteisiin

- Systeeminen lastensuojelu on **moniammatillista** tiimityötä sekä **yhteistoimintaa** perheen ja verkostojen kanssa
- Sen ydintä on asiakkaana olevan **lapselle tärkeiden ihmissuhteiden** vahvistaminen
- Työssä **sovelletaan perheterapeuttista** lähestymistapaa
- Työtavan onnistunut käyttöönotto edellyttää tiimin kouluttamista työtapaan, selkeää, **systemistä viikkokokouskäytäntöä**, systeemisen viikkokokouksen mukaisia tiimirooleja, sopivaa tiimikokoa ja asiakasmäärää
- Lisäksi tarvitaan **johdon tukea ja sitoutumista** sekä **yhteistyökumppaneiden** perehdyttämistä työtapaan

Lastensuojelun systeeminen johtaminen THL 9.9.2019

4.

LAPE-muutosohjelman jatko

#tulevaisuudentahdissa

LAPE-jatko 2020-2022

- Kansallinen rahoitus 23M€, alustava tieto jakautumisesta 10-8-5 M€ em. vuosille
- Rahoitus maakunnittain
- Ohjaava ministeriryhmä: lapsi- ja nuorisopoliittinen ministeriryhmä, seuraava kokous 11.10.
- Valmistauduttava hankehakuun

Lapsi- ja
perhepalveluiden
muutosohjelma

Teemme yhdessä lasten, nuorten
ja perheiden hyvää arkea

LAPE

Kiitos! Tack!

Riku Niemistö
riku.niemisto@vaasa.fi

stm.fi/lape

#lapemuutos

#lapeakatemia

#tulevaisuudentahdissa